

EUSKALERRIA ARANA' TAR SABINOBAINO LENAGO

Ao betez esaten dabe Espainan PP'ko billakariak (inquisidores), Euskalerrriak sekula ez daukala euki ainbesteko askatasunik, ezereen lotsa-barik. Eta baleiteke arrazoi pizka bat eukitea, jakiten ez danak ez daualako bizitasunik euki, edo sekula ez dala gertatu egin. Orregaitik ain ondo gorde dabez 1 Napoleonen denborakuak, onek euki ebazan asmoak Euskalerrriari buruz eta zeintzuk izan ziran orduko gertakizunak, baita zer esan gura daben orduko eta betiko jakinean: "EUSKALERRIA BETI BIZI IZAN DALA BERE GOGOAN ASKATASUN OSOAN"; naita beste gauza bat izan, menperatzaileen gogoak zeintzuk diran euren asmakizunetan: "danez gain, gure daben sasi-jainkotasuna agertu naian".

Guzti au agertu zan Latxaga'ri itandu neutsonean: Euskalerrriak nolako jokabidea euki eban Napoleon'en denboretan. Bere-ala joan zan daukan liburutegira eta Auñamendi'ko "Enciclopedia General del País Vasco"tik irakurri eban "EUSKALERRIA 1 NAPOLEON'en ERABERRITZE EGITAMUTAN (planes)" (larogeta laugarren orrialdean datorrena): "Bonaparte, Frantzi'ko iraultzaren oiñordeko" eta iraultza sendotu ebana, bai gizon jakintsuak erri-txikerraren askatasunagaitik euki eben maitasuna edo begi-onagaz ikusten ebazanaz be oiñordetu zan; "berak Europa, diran erri guztien askatasunagaz ikusten ebalako osotuta, Mendebaleko Kaizar-gobernu (imperio occidental) baten Lurralde-lez"; baita Euskal-izkuntza'ren edertasuna begi-onagaz ikusten ebalako. Arrituta geratu nintzen, eta burura galdera asko agertu jatazan batera:

Leenengoa.— Europa'ren goi-mallako ulermenean danak jakin ebelako Euskalerrria berezitasunezkoa zala, eta orregaitik bere jaurkintza bear ebala eskurakoi (governable) izateko eta bakez bizitzeko.

Bigarrena.— Argi ikusten dana dala, Europa'ko erregetasun guztiak erri berezitasunaren Nortasunak kontuan euki barik lan egiten chela, eta batez be Euskalerrriari V'garren Felipe borboiak 1701'tik aurrerantza, naita gure Foruen eskubideari, lotsagizunez zainduko ebala esan.

Irugarrena.— Ortik aurrera eta Karlisten borroka gogorak kontuan eukinda, Erriak ez ebala tutik ere jakin, zer esan gura eban Foruen ezaugarriak. Eta orren ondorioagaitik nota Arana'tar Koldobikak Bartzelona'n ikasten egoala, lekaide baten bidez jakin ebazan zaintzuk ziran Euskalerrriaren eskubideak, beren anaia Arana'tar Sabino jakinean kokatzeko. Baita Sabino bera errien ariak artu ebazanean, nola egon zan Erria Nortasunezko azken

arnasetan; eta nola gure Euskalerrri maite au, leize-zulotik (abismo) igon eben Sabino'k emon eutsozan beren osasunerako aize berriak. Nola denbora gutxian indartu zan Nortasunaren gogoak berriztu jakozanean, gaur zendotzen ari garana, naita egiten doguna ez ainbestekorik izan, gaur daukaguzan arrazoi-bako edo ganoragabeko eritziak, dana irentsitateko (consumismo) prest agertzen garalako, eta egoera orrek JAINKOA'ren argia illundu egiten daualako, gure lotsagizunezko ardura nagusian, arrazoi berezia dana ikusteko. JAINKOA'k Berak ere eta Beren Legeaz erakutsiten dausku mugak nun dagozan, berezitasuna edo Beren agindua lapurtzen dogunean, or! agertzen diralako ordain bearrezko sida, bei-erotuak, ozonoan zilloak, errekek eta bai itsasoa ia utsik eta guztiz zikinduta, eta abar. Benetan erakutsi egiten dabela: "Bera dala menperatzaile bakarra" eta gu, Ludi ontako gizon/emakumeok Beren Legean jarraitzeko guztiz arduradunak garala, bata bestea baiño geiago ez dan tokian gaudelako, danak arduradun nor beren maillan izateko.

Itaun guzti onein artetik, berez ikusten da jakintzaren bidegaz arduratu egin bear garela, berak! arrazoi berezian kokatzen daualako oker guztiak danon indar berezi orregaz, menperatzaileen arrazoi zikiñak ibili barik, Euskalerrriaren diztira Mundu ontako giza-seme/alaba guztiak ikusi dagien. Or! gure askatasuna lortzeko arrazoi-bidea.

Latxagak esan eustan, or euki genuela pare-gabeko aukera erri-lez askatasuna lortzeko, eta guk Napoleonen aurka jokatu gendula jakiñaren eza gaitik.

Olazar'tar Martinek beste aldetik: itzaldi eder bat antolatzeko or neukala ikas-gaia; Euskalerrria arrazoizko jakintzarekin jazteko. Nik baietza emon neutson eta nire ardura guztiaz egingo nebala, Euskalerrriaren berezitasun dizdiratsuari laguntzeko, "ERRIA ARG!" erri guztien artean agertu daiten.

ATUTXA'tar Paul
Zornotzan 2001'ean Otsailla'ren 9'an

ALDI ZKARI ONEK
BI ZKAI'KO FORU-ALDUNDI AREN
DIRU-LANGUNTZA JASO DAU